

Senát umožnil přijetí novely autorského zákona

2.12.2022 - | Ministerstvo kultury ČR

„Přijetí návrhu považuji za velmi důležité. K zásadním novinkám, které přináší, totiž patří například nové právo vydavatelů periodik a úprava odpovědnosti tzv. úložišť. Podle nového práva budou muset internetové společnosti uzavírat s vydavateli periodik licenční smlouvy a platit jim přiměřenou odměnu. Pokud jde o tzv. úložiště, je cílem zajistit, aby se na nich nevyskytoval obsah proti vůli autorů a stanovuje jim povinnost získat od autorů licenci. Zjednodušení poskytování licencí k užití digitalizovaného kulturního dědictví paměťovými institucemi pak usnadní muzeím a galeriím zpřístupňovat online digitalizované sbírkové předměty, a to zejména tzv. díla nedostupná na trhu. Co se týká pozměňovacích návrhů, ministerstvo kultury vnímá jejich důvody a vývoj bude pečlivě sledovat. V případě, že by se v praxi ukázaly problémy, je připraveno je řešit a úpravu korigovat,“ říká k návrhu ministr Martin Baxa.

Novela zavádí nové právo vydavatelů periodického tisku vůči službám informační společnosti, jako jsou vyhledávače nebo sociální sítě, která má vydavatelům zajistit podíl na ziscích, které tyto služby získávají prostřednictvím využívání obsahu vytvářeného vydavateli (a bez kterého by tyto služby neměly – v tomto segmentu – co nabízet). Další důležitá část novely se týká tzv. úložišť a zajišťuje autorům možnost si zvolit, zda svolí s nahráváním nebo ponecháním svých autorských děl na konkrétním úložišti nebo zda budou požadovat, aby jejich díla byla odstraněna nebo se vůbec na úložiště nenahrála. Úložiště budou mít povinnost získat svolení (licence) od autorů, a pak budou díla na úložišti zůstat. Pokud se úložištěm nepodaří licenci získat, budou povinna na základě informací od autora díla odstranit a zabránit opakovanému nahrání. Novela zároveň obsahuje záruky pro uživatele úložišť, kteří nahrávají autorská díla buď svoje nebo s využitím některé z výjimek z práv, např. různé parodie. V případech, kdy budou díla, resp. většinou půjde o části děl, nahrána v souladu s autorským zákonem, nesmí je úložiště odstranit nebo blokovat.

Novela dále přizpůsobuje některé výjimky z autorských práv digitálnímu prostředí. Jde o výjimku pro tzv. vytěžování textů a dat, využívané zejména ve vědě a výzkumu, ale i v komerční sféře, a výjimku pro užití autorských děl při výuce prostřednictvím digitálních technologií. Nová úprava umožní užívat digitálně autorská díla nejen ve třídách a v uzavřených (intranetových) sítích v rámci ČR, ale také přeshraničně v rámci EU, tj. např. při distančním studiu v jiném členském státě EU. Zároveň novela stanoví nutnost pro digitální užití učebnic a jiných materiálů výslovně určených k výuce uzavírat licenční smlouvy.

Novela též zjednoduší knihovnám, muzeím, galeriím a archivům zpřístupňovat digitalizované sbírky, konkrétně tzv. díla nedostupná na trhu, prostřednictvím digitálních knihoven (jako je EUROPEANA a jiné podobné projekty). Jde o díla, zvukové nahrávky apod., které jsou ještě chráněné autorským právem, ale již nejsou komerčně využívány. Novela usnadní získat licenci pro celé sbírkové soubory prostřednictvím kolektivních správců. Podobný režim již v českém autorském zákoně máme od roku 2017, ale vztahuje se jen na knihy a periodika. Novela to rozšíří i na další autorská díla, např. výtvarná díla nebo zvukové nahrávky.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media/senat-umoznil-prijeti-novely-autorskeho-zakona-4-cs5051.html>